مانگرتنەکانی بەریتانیا بەردەوامە.. نوری بەشیر

ئەمڕۆ چوارشەممە ١٥ی مارس لە سەراسەری بەریتانیا مانگرتن ئەنجامدرا کە پیشتر راگەیەندرابوو. مانگرتنی ئەمڕۆ بە داواکاری موچە و هەلی کار و خانەنەشینی و باشکردنی هەلومەرجی کاردنە. مانگرتنەکە لەسەراسەری بەریتانیا لەم بەشانەدایە؛ کرێکارانی شەمەندەفەر و ئیستگاکان، مامۆستایان، بەشی خزمەتگوزاری حکومی، پزیشکانی مقیم و ڕۆژنامەنووسانی بی بی سی. دکتۆرە مقیمەکان کە لە ١٣ی مانگەوە بۆ ماوەی ٧٢ کاتژمێر لەمانگرتندان تاکو ١٦ی مارس و مامۆستایان تەنیا لە ئینگلتەرەدا لەمانگرتندان لەبەر ئەوەی لە وەیڵز و سکۆتلەند توانیویانە لە گفتۆکانیادا بەشێکی باش لە خواستەکانیان بسەپێنن.
لەسەر بانگەوازی؛ یەکێتی کرێکارانی شەمەندەفەر و دەریایی و گواستنەوە (RMT) مانگرتنی کرێکاران و کارمەندانی ئیستگاکان و شەفێرانی شەمەندەفەرەکان لەندەنی توشی تەنگوچەڵەمەی هاتووچۆ کردەوە و دەرگای ئیستگاکان داخراون و کەبوونەوەی فراوان لەبەردەم لە زۆرێک لە ئیستگاکانی شەمەندەر ئەنجامدراوە و هەروەها لە دوو لاوە کرێکاران مانگرتنەکانیا بە رێپێوان بەرەو ناوەندی لەندەن ترافڵگار سکوێر رۆشتن و لەوێدا کەبنەوەو رابەرانی یەکێتیە کرێکاریەکان قسەوباسیان کردووە کە بە وتەی پۆلیس کۆبوونەوەی ناوەندی لەندەن لە تراڤلگار سکویر چل هەزار کەس بووە و بە قسەی هەڵسوڕاوانی مانگرتنەکەزیاترە بووە.
ئەم مانگرتنە فشارێکی زۆری بە هاتوچۆ دروستکردوە بەتایبەت بە هاتوچۆی پاسەکان لەنەندا و یەکێتی کرێکارانی هاتوچۆ ئاگاداری داوە لەم رووەوە. RMT قەرارە لە رۆژەکانی ١٦، ١٨، ٣٠ مارس و ١ی ئەپریل ناڕەزایەتیەکانیان لە ئاستی سەراسەریدا بەردەوام بێت.
هاوکاتی ئەم مانگرتنەی کرێکارانی شەمەندەفەرەکان مانگرتنی دکتۆرەکان بەردەوامە کە هەزاران بەشدار دەبن لەم مانگرتنەدا و زۆرێک لە دکتۆرەکانی تریش پشتگیری خواستەکانیان دەکەن و ئەمەش کاریگەری زۆر لەسەر هەلومەرجی نەخۆشخانەکان و نەخۆش داناوە کە حکومەتی بەریتانیا و کۆمپانیاکان زۆر خەمساردن لە بەرانبەریدا.
کرێکارانی شەمەندەفەرەکان لەماوەی ساڵیکدا کە نزیکەی حەوت جار مانگرتنیان کردووە لە بەرانبەر ئەو هەڵئاوسانە گەورەیەدا کە بەریتانیا بەخۆیەوە دەبینێت لە بەرزبوونەوەی زۆری نرخی

کاڵاکانداو بەتایبەت پێداویستیە ڕۆژانەییەکانی خەڵکدا، بەڵام موچە زیاد نەکراوەو ئەگەر لەژێر فشاری نارەزایەتیەکاندا کۆمپانیا تایبەت و دەزگا دەوڵەتیەکان ملیان دابێت بەکەمێک زیادکردن ئەوا بڕەکەی ئەوە نەبووە کە یەکێتیە کرێکاریەکان رازیبووبن پێی لەهەندی بەشی کەمدا نەبێت، بۆیە مانگرتنەکان تا مانگی داهاتووش لەچەند ڕۆژدا بەردەوام دەبێت.

ئەم مانگرتنانە لەبەریتانیا بەجیا لە کرێکارانی شەمەندەفەر لەچەندین بەشی تردا بەردەوام دەبێت لەوانە: پاسەکان، پۆست، پەرستاران و ستافی ئەمبولانس و مامۆستایان و دکتۆرەکان و کرێکارانی بەشی خزمەتگوزاری.

حکومەتی بەریتانیا کە لەگەڵ قەیرانێکی قوڵی ئابوری و سیاسیدا بەرەوڕووە ناتوانێت و نایەوێت وەڵامی خواستەکانی کرێکاران بەوەی دەیانەوێت بداتەوە یان لەبەرانبەر ئەو هەڵئاوسانە کە یەخەی بەخەڵک و کرێکاران گرتووە وەڵام بداتەوە، لە کاتێکدا خەڵک هاواری لێهەستاوە و چەندین ناوەندی یارمەتی خواردن دان و کۆمەک کراوەتەوە کە بەشێکی زۆری ئەو خەڵکانە کاردەکەن بەڵام لەبەرامبەر گرانیدا ئەو کرێیەی وەریدەگرن بەش ناکات، یان وەک لە یەکێک لەدروشمەکاندا هاتووە ١٧٩٠٠٠ هەزار کەس لەژەمە خواردنێکی ڕۆژ بێبەشن.

لەکاتێکدا جێرمی هانت وەزیری دارایی لە پەرلەماندا نەخشەی ماڵی خۆی بۆ ئەمساڵ دادەنێت بەڵام لەنزیک ئەوێوە دەنگی کرێکاران و ڕابەرانی یەکێتیە کرێکاریەکان نا بۆ ئەو هەلومەرجە دەڵێن کە ژیانیانی سەخت کردووە لەژێر سایەی حزبەکەی هانتدا کە حزبی پارێزگارانە ئەوپەڕی ژیانی سەخت بەسەردا بێن.

سکرتێری RMT میک لینچ وتویەتی: پیرۆزبایی لە هەموو ئەندامانی هێڵی شەمەندەفەرەکانی لەندەنمان دەکەم کە ئەمڕۆ بەشداریان لەم چالاکییە مانگرتنەدا کردووە. وە وتی " ئەمە ئەوە دەردەخات کە ئێمە چەندە ئیرادەمان هەیە بۆ ئەوەی بە دانوستان بگەینە یەکلاییکردنەوەی ئەم ناکۆکییە درێژخایەنە" و ئاماژەی بەوەشکردووە، " تا ئەو کاتەی کە پێویستە دەبێ بەردەوام دەبین لە ناڕەزایەتیەکانمان".

وە مارک سەروتکا، سکرتێری گشتی سەندیکای خزمەتگوزارییە گشتی و بازرگانییەکان PCS هۆشداری دا لەوەی ئەم کارە تەنها سەرەتای مانگرتنەکانە کە ڕەنگە تا کۆتایی ئەمساڵ بەردەوام بێت.

وە وتی ئێمە 2% زیادکردنی مووچەمان پێدراوە لەکاتێکدا هەڵاوسانی خۆراک هەفتەی ڕابردوو 16% بوو. ٤٠٠٠٠ هەزار فەرمانبەری حکومی یارمەتی خواردن لە بانکی خۆراکی وەردەگرن و ٤٥٠٠٠ داوای یارمەتی

لە کاتی کاردا دەکەن چونکە زۆر هەژارن.
بەوهۆیانەوە کرێکارانی لەساڵی رابردووەوە دەورەیەکی نوێیان لە ناڕەزایەتی دەست پێکردوە کە زۆر کاریگەری لە بەشەکانی خزمەتگوزاری کۆمەڵگادا داناوە، هەربۆیە کێشەکە بووەتە کێشەیەکی گەورە لە نێوان کرێکاران و خەڵک لەلایەک بەگشتی کە گرانی تەنگی بەخۆیان خەزانەکانیان هەڵچنیوە، وە کێشەی سەرمایەداران و خاوەن کۆمپانیاکان و لە بەشەکانی حکومیدا کە نایانەوێت لەم دەورەیەی قەیراندا سودەکانیان بێتەخوارەوە، بۆیە ئەم کێشەیە لە ئاستی کۆمەڵگادا وەک کێشەیەکی چینایەتی گەورە دەبینرێت.
ئەوەی جێگای ئاماژەیە زۆرێک لە یەکێتیە کرێکاری و سنفیەکانیش بەشداری و هاوپشتی خۆیان لە مانگرتن و کۆبوونەوەی ئەمڕۆدا کردوە لەوانە RMT و هەریەکە لە PCS و یەکێتی Prospect و هەروەها حزبە کۆمۆنیستیە کرێکاریەکانیش بەشداری و هاوپشتی خۆیان کردووە.

١٥ی مارسی ٢٠٢٣